

RESTAUROVÁNÍ KOLEJOVÝCH VOZIDEL ZE SBÍRKY ŽELEZNIČNÍHO MUZEA NTM

- Název projektu** - Restaurování kolejových vozidel ze sbírky
Železničního muzea NTM
- Příjemce** - Národní technické muzeum
- Operační program** - Integrovaný regionální operační program
- Výzva** - Výzva č. 76 – Muzea II.
- Doba realizace** - Do 31. 12. 2021
- Celkový rozpočet** - 27 226 113,81 Kč
- Způsobilé výdaje** - 27 220 063,81 Kč

ZÁMĚR PROJEKTU

- Záměrem projektu je uchování kulturního bohatství České republiky zlepšením technického stavu a správy části sbírkového fondu NTM, konkrétně sbírky spravované Železničním muzeem NTM.
- Prostředkem pro dosažení tohoto cíle je provedení nutných restaurátorských prací a zvýšení ochrany sbírkových předmětů doplněním zabezpečovací techniky v objektu „Montovny“ Železničního depozitáře NTM v Chomutově.

- Projekt řeší tyto hlavní problémy:
 - ▣ Zlepšení technického stavu sbírkových předmětů a jeho zachování jako součásti kulturního bohatství České republiky pro budoucí generace, neboť stávající technický stav není dobrý.
 - ▣ Zvýšení zabezpečení a ochrany sbírkových předmětů.

- Projekt sestává z těchto dílčích částí:
 - ▣ Restaurování sbírkových předmětů
 - ▣ Dodávka a montáž (instalace) BTS (bezpečnostních technických systémů)

- Depozitář NTM v Chomutově byl pro potřeby železniční sbírky zakoupen v roce 2012.
- Nachází se v prostorách bývalého lokomotivního depa ČD, a svými dispozicemi proto výtečně naplňuje potřeby sbírky kolejových vozidel ve správě NTM.
- Na kolejích depozitáře v současnosti stojí necelých osm desítek vozidel ze sbírky NTM a další desítky vozidel, o jejichž akvizici má NTM zájem.
- Koleje položené v areálu jsou napojeny na trať spravovanou SŽDC, což umožňuje pohodlný příjezd i odjezd vozidel z a do depozitáře.

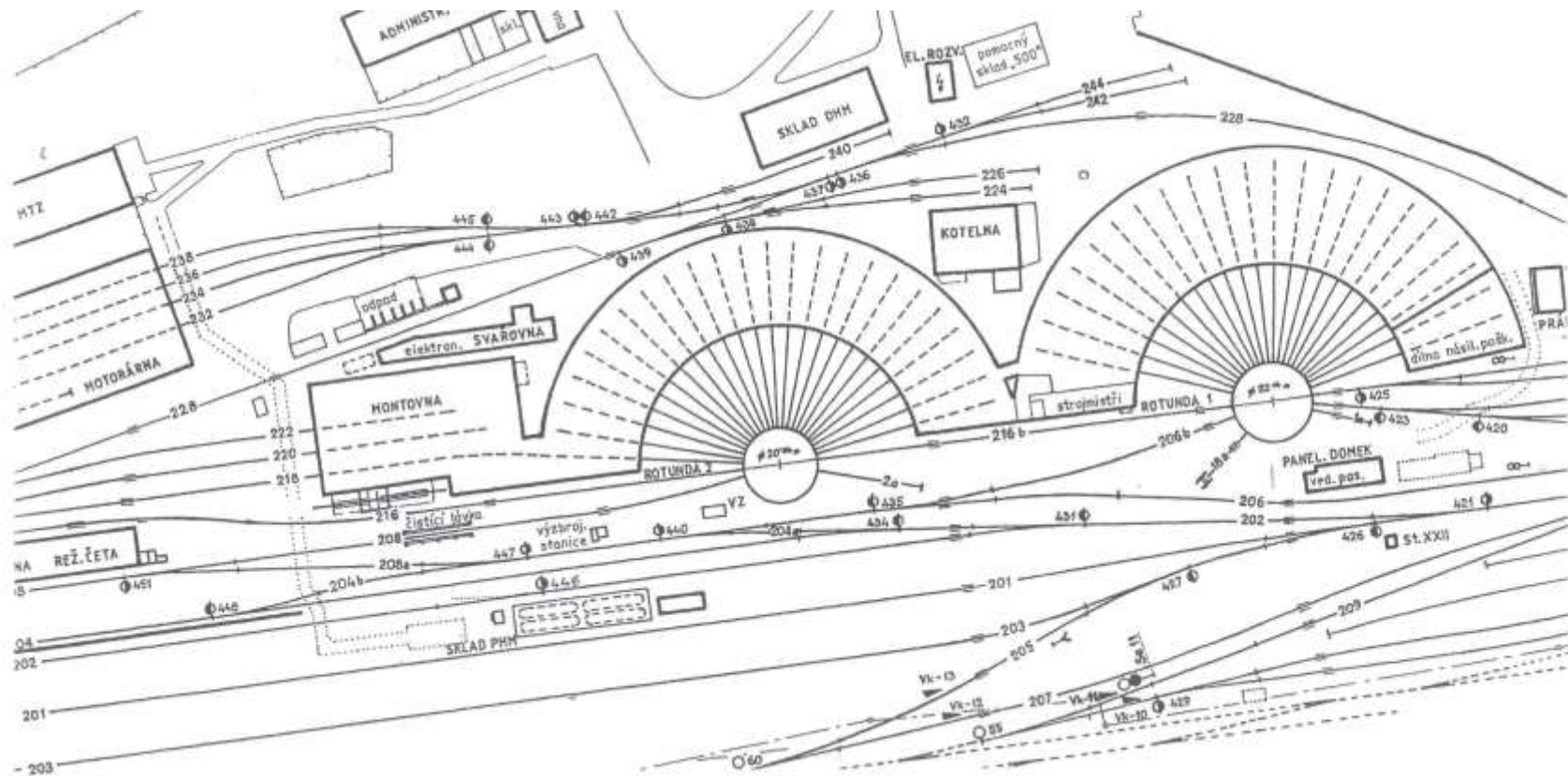
- Zastavěná část areálu se skládá ze dvou propojených rotund o dvaceti dvou, resp. dvaceti čtyřech kolejích, z nichž vycházejí paprsky kolejí ke dvěma točnám.
- Rotundy jsou napojeny na administrativní budovy, ve kterých v současné době sídlí zaměstnanci NTM a bezpečnostní agentury.

ŽELEZNIČNÍ DEPOZITÁŘ CHOMUTOV

- Na západní straně areálu se nachází prostory bývalé montovny, které jsou s rotundou č. 2 spojeny tzv. krčkem a kde pracovníci NTM či jeho dodavatelé provádějí údržbu kolejových vozidel.
- Prostory montovny prošly v uplynulých letech rekonstrukcí, při které byly opraveny vstupy do budovy, střecha a bylo zde obnoveno ústřední topení. V rozvojovém plánu areálu se počítá se zřízením restaurátorské dílny v prostorách montovny (není předmětem projektu).
- **Tento prostor proto platí za nejvhodnější pro uchovávání nově zrenovovaných a obzvláště cenných vozidel.**

ŽELEZNIČNÍ DEPOZITÁŘ CHOMUTOV

ŽELEZNIČNÍ DEP. - MONTOVNA

Popis cílů a výsledků projektu

- Cílem projektu je uchování kulturního bohatství České republiky zlepšením technického stavu a správy části sbírkového fondu NTM, konkrétně sbírky spravované Železničním muzeem NTM. Díky projektu zároveň bude tato část sbírkového fondu nově prezentována veřejnosti.
- Uvedený cíl bude naplněn prostřednictvím projektu spočívajícího v zrestaurování unikátních sbírkových předmětů – 3 parních lokomotiv, které jsou součástí sbírky Železničního muzea NTM a jejich prezentace v nově uzpůsobených prostorách Železničního depozitáře NTM v Chomutově. V rámci projektu budou kompletně zrestaurovány 3 parní lokomotivy: 210.001 „Serenyi“, 411.019 „Conrad Vorlauf“ a 464.102 „Ušatá“.

- Lokomotivy 210.001 „Serenyi“, 411.019 „Conrad Vorlauf“ sdílí společný osud. Lokomotivy se v současné době nachází v Železničním depozitáři NTM v Chomutově. Před jejich převezením do depozitáře v Chomutově tyto lokomotivy byly často uchovávány pod širým nebem, což postupně ještě zhoršovalo jejich technický stav. Lokomotivy byly do depozitáře převezeny teprve nedávno, protože byly na základě nájemních smluv vypůjčeny železničním spolkům za účelem jejich zrestaurování, případně zprovoznění. Veškeré pokusy, ať již ze strany NTM či zmíněných spolků, o záchranu vybraných lokomotiv však dopadly neúspěšně. Lokomotivy jsou tak v současné době nekompletní, částečně rozložené, lokomotivu „Serenyi“ dokonce zpracovaný restaurátorský záměr nazval nekompletní hromadou šrotu. Lokomotivy tak nejsou ve stavu, který by odpovídal potřebám jejich uchování nebo dokonce umožnil jejich zpřístupnění veřejnosti.

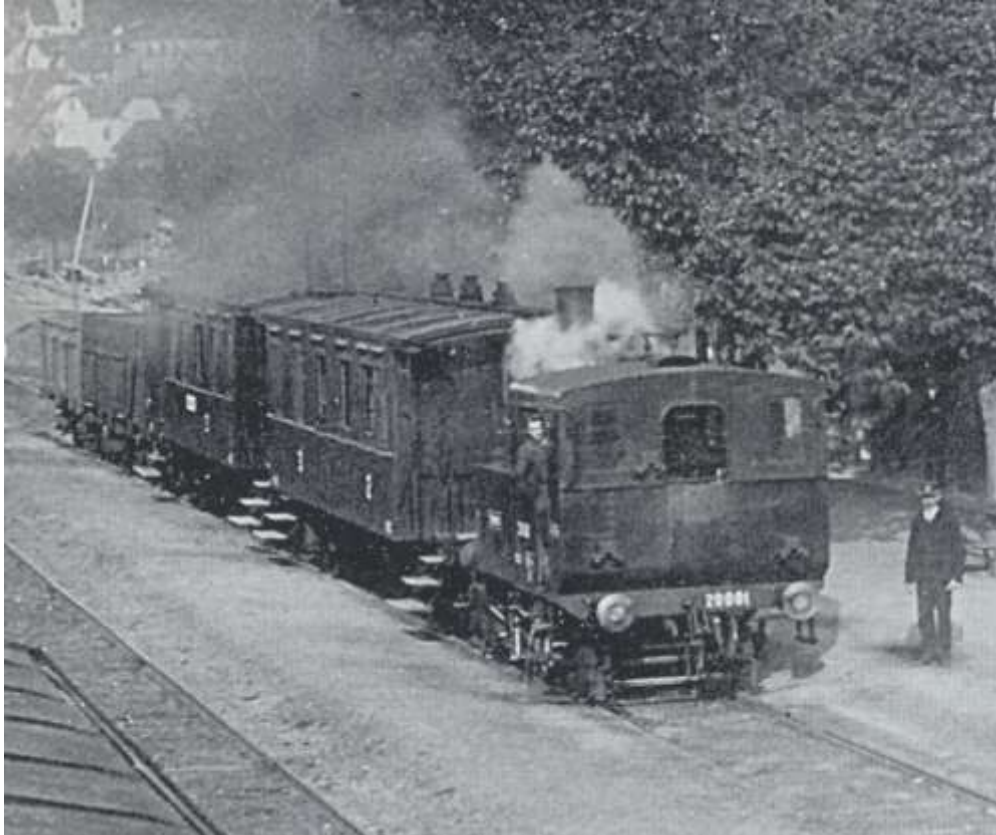
- Třetí lokomotiva 464.102 „Ušatá“ pak byla v roce 2018 navrácena NTM ze zápůjčky, kde byla po dobu 20 let od poslední opravy provozována na desítkách nostalgických vlaků a při dalších zvláštních příležitostech. Intenzivní provozní nasazení se na technickém stavu lokomotivy podepsalo tak, že v současné době není bez patřičného restaurátorského zásahu provozuschopná.

LOKOMOTIVA 210.001

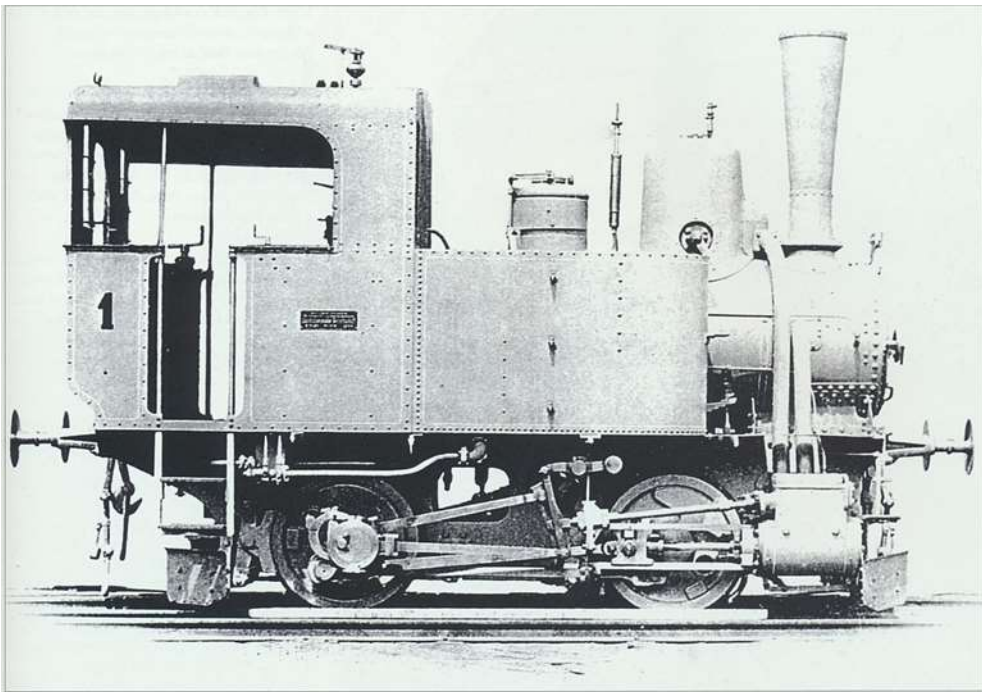
- Stroj s označením ČSD 210.001 byl vyroben v roce 1905 v lokomotivce Společnosti státní dráhy ve Vídni a ještě téhož roku začal svoji službu na lokální deset kilometrů dlouhé trati z Újezdu u Luhačovic do Luhačovic, která byla právě v tomto roce dána do provozu za účelem napojení vyhlášeného lázeňského města na trať tzv. Vlárské dráhy a skrze ní na zbytek železniční sítě v monarchii.
- Jedná se o rozměrově malou parní lokomotivu se dvěma nápravami, dvěma postranními vodojemy a nevelkým prostorem na uhlí, umístěným hned za stanovištěm strojvedoucího. Maximální rychlost lokomotivy byla 40 km/h. Její výkon postačoval na tažení dvou až tří vagónů, které byly zpravidla zaplněny lázeňskými hosty.

LOKOMOTIVA 210.001

- Lokomotiva 210.001 dokumentuje zajímavou epizodu z dějin lokálních drah na území našeho státu. Výstavba a provoz lokálky z Újezdu do Luhačovic byly financovány soukromou akciovou společností, která tuto dráhu provozovala za účelem co nejnázší dopravní dostupnosti pro lázeňské hosty.
- S ohledem na omezený počet cestujících a délku tratě vsadila společnost na stroj nezvykle malých rozměrů s cílem minimalizovat pořizovací i provozní náklady.
- Lokomotiva 210.001 jezdila na trati Újezd – Luhačovice po celou svoji aktivní traťovou službu, a to až do roku 1953, tedy téměř půlstoletí.

LOKOMOTIVA 210.001

- Pro sbírku NTM má tato lokomotiva vysokou dokumentační hodnotu, a to jak kvůli technickému řešení stroje, tak (spolu s dalšími vozidly ze sbírky) kvůli schopnosti dokumentovat vývoj provozu na českých lokálkách v průběhu dvacátého století.
- Jedním z hlavních důvodů pro opravu této lokomotivy je její stav, který patří zdaleka k nejhorším ze všech exponátů parních lokomotiv ve sbírce NTM. Jedná se přitom o jedinečný exponát; na československých tratích nejezdila žádná další lokomotiva této řady.
- Výhodou lokomotivy této velikosti je též snadná manipulace při případném přemístování z chomutovského deponistáře na krátkodobé expozice a zápůjčky.

LOKOMOTIVA 210.001

- V důsledku několika nezdařených pokusů o opravu lokomotivy ze strany dobrovolnických a zájmových spolků v průběhu let 1992-2006 je lokomotiva v současnosti rozebraná. Pojezd vozu stojí na kolejích chomutovského deponitáře, samostatně jsou uloženy stanoviště strojvedoucího a kotel a zbylé součásti lokomotivy jsou uloženy v bednách.

LOKOMOTIVA 210.001

- Rám lokomotivy jakož i další součásti stroje jsou stíženy pokročilou korozí, proto bude nutné vyrobit menší část lokomotivy jako novovýrobu.
- Nutné bude zejména důsledné očištění, zbavení veškeré koroze a důkladná konzervace všech součástí lokomotivy.
- Nově budou muset být vyrobeny zejména rámové postranice a výztuhy čelníků a důkladná pozornost bude věnována opravě pojezdu, aby bylo možné stroj převážet po kolejích.
- Cílem opravy bude uvedení lokomotivy do vystavitelného stavu – nepočítá se tedy s jejím uvedením do provozu, které by bylo mnohonásobně náročnější.

LOKOMOTIVA 210.001

- Po ukončení opravy bude lokomotiva uchováována a pravidelně vystavována pro veřejnost v Železničním depozitáři NTM v Chomutově. Ve sbírce NTM bude podstatnou součástí dokumentace vývoje stavby parních lokomotiv na území monarchie a Československa a vývoje provozu na lokálních tratích. Opravený pojezd lokomotivy umožní její převoz na případné krátkodobé expozice NTM mimo chomutovský depozitář.
- Výhodou lokomotivy této velikosti je též snadná manipulace při případném přemísťování z chomutovského depozitáře na krátkodobé expozice a zápůjčky.

LOKOMOTIVA 411.019 „CONRAD VORLAUF“

- Lokomotiva 411.019 s tendrem 410.072 a původním označením VIIa 340 Conrad Vorlauf byla vyrobena v roce 1873 v lokomotivce G. Sigl ve Vídni.
- V roce 1918 převzaly lokomotivu nově vzniklé Československé státní dráhy (ČSD). K 1.1.1925 byla opět přeznačena, podle nového systému *Ing. Kryšpína* obdržela řadu 411.0 a inv. číslo 19 (ČSD 411.019).
- Lokomotiva byla administrativně zrušena v roce 1954. Z posledního působiště u ČSD, výtopy Veselí nad Moravou, byla v roce 1955 odprodána na vlečku cihelny Hodonín, kde sloužila na posunu až do druhé poloviny šedesátých let.

LOKOMOTIVA 411.019 „CONRAD VORLAUF“

- Jedná se o třetí nejstarší dochovanou parní lokomotivu na území České republiky a poslední dochovaný kus z celkem 59 lokomotiv tohoto typu, převedených po roce 1918 k ČSD.
- Oprava tohoto kusu ze sbírky NTM bude znamenat záchranu skutečného unikátu.
- V důsledku překotného rozebrání lokomotivy v roce 1992 zájmovým uskupením se lokomotiva po 25 letech stále nachází ve stádiu pokročilé opravy.
- V současné době je stále rozebrána u nájemce a probíhá proces návratu této lokomotivy zpět do NTM.
- Pro sbírku NTM má lokomotiva 411.019 vysokou dokumentační hodnotu, a to zejména pro její stáří.

LOKOMOTIVA 411.019 „CONRAD VORLAUF“

- Plánovaná rekonstrukce naváže na dosud provedené práce, bude provedena kompletace novovýrobou řady nedochovaných prvků. Vozidlo bude vzhledově uvedeno do stavu doby počátku provozu při respektování všech současně platných předpisů pro provoz po síti železniční dopravní cesty ČR.
- V rámci opravy se počítá s uvedením vozidla do provozuschopného stavu, čímž se exponát NTM stane nejstarší provozuschopnou lokomotivou na území České republiky.

LOKOMOTIVA 464.102 „Ušatá“

- Lokomotiva 464.102 je jediným dochovaným exemplářem své řady.
- Lokomotiva 464.102 – bude zrestaurována do provozuschopného stavu, jedná se o jedinou dochovanou lokomotivu dané řady

LOKOMOTIVA 464.102 „Ušatá“

- Lokomotivy řady 464.0 byly vyráběny mezi lety 1933 až 1940 ve vysočanské ČKD. Tyto výkonné tendrové stroje s krátkým rozvorem došly svého docenění především na sklonově a směrově náročných tratích hornatého českého pohraničí.
- Za 2. světové války byly vyrobeny dva prototypy zdokonalené verze, označené řadou 464.1. Výroba této řady však dále nepokračovala, jelikož její vývoj a výrobu v ČKD přerušily sílící sériové dodávky válečných lokomotiv pro Německo a zbraní pro Wehrmacht. Ze dvou prototypů se tak do dnešních dní dochoval pouze jeden s označením 464.102. Přívlastko „Ušatá“ lokomotiva získala díky charakteristickým kouřovým deflektorům.

LOKOMOTIVA 464.102 současný stav

- U lokomotivy 464.102 je řešen aktuální stav, kdy byla NTM navrácena „doježděná“ a bez provedení velké opravy není schopná opětovného provozu. Právě obnova hodnoty její provozuschopnosti bude zásadním zlepšením jejího stavu.

LOKOMOTIVA 464.102

- Znovusprovoznění této lokomotivy se nyní nabízí především proto, že byla z provozu odstavena teprve v nedávné době a její oprava může proběhnout velmi efektivně, tj. v relativně krátkém čase s relativně nízkými náklady. U parních lokomotiv totiž platí, že čím déle i zakonzervovaná lokomotiva stojí bez hnutí, tím hůře se znovu oživuje.
- Lokomotiva bude po zrestaurování schopna znovu vést nostalgické vlaky v celé železniční síti ČR, stejně jako v zahraničí a bude důstojně prezentovat Národní technické muzeum.

- **restaurování sbírkových předmětů**
 - ▣ *podporovaná aktivita dle výzvy: konzervování - restaurování sbírkových předmětů)*

- **instalace bezpečnostních technických systémů**
 - ▣ *podporovaná aktivita dle výzvy: modernizace a výstavba nezbytných objektů technického a technologického zázemí pro zvýšení ochrany sbírkových předmětů (mechanické bariéry a zábrany, interní a externí osvětlení, systém ochrany proti přepětí a elektrickým rázům, elektronická zabezpečovací signalizace, elektronická požární signalizace, hasicí zařízení, systém kontroly vstupu, uzavřený televizní okruh)*

MÍSTO A ČAS REALIZACE PROJEKTU

- Místo realizace aktivit projektu je na adrese Černovická, 430 03 Chomutov. Dotčená nemovitost je ve vlastnictví České republiky a právo hospodaření je svěřeno NTM.
- Projekt bude realizován v letech 2019-2021.
- Jeho délka je odvislá zejména od doby trvání restaurátorských prací, která je stanovena přibližně na tři roky.

MÍSTO A ČAS REALIZACE PROJEKTU

30. 3. - 28. 10. 2019

OBJEVTE SKRYTÉ POKLADY NTM V CHOMUTOVĚ

Slavnostní zahájení návštěvnické sezóny 2019

Železniční depozitář NTM Chomutov

DĚKUJI ZA
POZORNOST

